

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	E. Spanjer	Datum	9 november 2022
Doorkiesnummer	14030	Kenmerk	10622615
E-mail	eva.spanjer@utrecht.nl	Onderwerp	Minima Effect Rapportage & update Koopkrachtcrisis
Bijlage(n)	1	Beleidsveld	Werk en Inkomen

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de Minima Effect Rapportage voor 2023. In deze brief maken we een eerste analyse, de rapportage zelf vindt u in de bijlage. Daarnaast ontvangt u weer een update van de maatregelen rondom de koopkrachtcrisis. Op [12 oktober jl](#) ontving u onze laatste brief over de aanpak van de crisis.

Minima Effect Rapportage

Het Nibud heeft op ons verzoek een nieuwe, kernachtige Minima Effect Rapportage (MER) met een inschatting voor 2023 gemaakt. Voor twaalf verschillende huishoudtypes is onderzocht hoe goed zij in 2023 kunnen rondkomen en meedoen op zes verschillende inkomensniveaus. De MER berekent welke groepen met een laag inkomen het ondanks alle maatregelen (extra) zwaar hebben en geeft daarmee onze armoedeaanpak voor 2023 richting. We hebben een nieuwe MER laten opstellen, omdat het Rijk voor 2023 omvangrijke maatregelen heeft genomen die van grote invloed zijn op de inkomenspositie van inwoners met een laag inkomen of uitkering. De eerder opgestelde MER uit mei 2022 geeft voor 2023 geen betrouwbaar beeld meer, omdat hierin niet het koopkrachtpakket van het Rijk is opgenomen. De nieuwe MER neemt alle maatregelen uit dit koopkrachtpakket mee, zoals bijvoorbeeld de verhogingen van huur- en zorgtoeslag, prijsplafond, de energievergoeding tot 125%, de loonheffing en de verhoging van de arbeidskorting en het kindgebonden budget.

Gunstiger beeld

Een eerste analyse laat zien dat deze MER een aanmerkelijk beter beeld geeft dan het afgelopen jaar. Alle berekende huishoudtypes kunnen rondkomen én meedoen en houden dan nog maandelijks (wat) geld over.. Dat is de laatste tien jaar niet voorgekomen¹. We zien hier dus het effect van de Rijksmaatregelen terug en daarmee is de verwachting dat de koopkrachtcrisis volgend jaar veel minder diep ingrijpt in de levens van onze kwetsbare inwoners. Wel moet opgemerkt worden dat er blijvende lobby nodig is om rondkomen structureel op orde te krijgen. Slechts 5 miljard euro van het koopkrachtpakket van 17 miljard is structureel geld. We blijven er dus stevig voor lobbyen om het rondkomen ook na 2023 goed te regelen.

---

¹ In de MER van 2013, 2016, 2018, 2020 en 2022 kunnen niet alle huishoudtypes rondkomen én meedoen en houden zij bovendien over het algemeen een stuk minder geld over per maand.

Datum 9 november 2022
Ons kenmerk 10622615

Goed om te weten is dat er bij de berekeningen in deze MER vanuit is gegaan dat de prijzen nog verder zullen stijgen (5%), de individuele inkomstenstoelag niet is meegenomen en ook de plannen van het Rijk voor een huurverlaging voor sociale huurwoningen buiten beschouwing zijn gelaten. Voor de gasprijzen is uitgegaan van het verbruik in een flatwoning of tussenwoning met label C.

Als we dan verder inzoomen op de MER van 2023 zien we dat stellen met oudere kinderen en alleenstaanden weliswaar in de groene cijfers zitten, maar dit is een (heel) kleine marge. Daarmee blijft dit een kwetsbare doelgroep die maandelijks een (zeer) kleine buffer heeft. Ook is de armoedeval voor (alleenstaande) ouders met kinderen van 125% naar 130% relatief groot, dit komt doordat in de armoederegelingen met name oudere kinderen relatief hoge bedragen op de U-pas hebben. Als die wegvallen – samen met de afbouw van de toeslagen en kindgebonden budgetten– ontstaat armoedeval.

Bereik armoederegelingen

Uiteraard is de MER een standaardberekening op papier, er wordt vanuit gegaan dat de huishoudens financieel vaardig zijn, geen schulden hebben, geen grote persoonlijke uitgaven hebben én gebruik maken van alle lokale en landelijke regelingen. Bereik van inwoners is dus echt essentieel voor een goede inkomenspositie. In de praktijk zullen we dus nog wel zien dat inwoners volgend jaar in de problemen komen, bijvoorbeeld omdat ze de regelingen niet hebben aangevraagd of omdat ze toch te maken met hoge kosten. Bijvoorbeeld omdat hun woning zeer slecht geïsoleerd is of omdat zij niet aanmerking komen voor het prijsplafond. Of omdat chronisch zieken in sommige gevallen extreem hoge energiekosten hebben, bijvoorbeeld omdat al hun medische apparatuur zorgt voor een hoog energieverbruik.

Aan de hand van deze eerste analyse hebben we een werk- en denkkader voor het armoedebeleid in 2023 geformuleerd met de volgende uitgangspunten.

- Zorgen voor vangnet voor degenen die toch te maken hebben met hoge kosten;
- Gericht op huishoudens die het meest kwetsbaar zijn;
- Vol inzetten op bereik, dit mede naar aanleiding van de micro-data in het [nieuwe hoofdstuk](#) in de Armoedemonitor.
- Daarbij zorgen we ervoor dat de beschikbare financiële middelen bij hen terecht komen die dit het meest nodig hebben

Dit kader en de beschikbaarheid van financiële middelen in 2023 zijn ons uitgangspunt bij de aanpak voor 2023 en uiteraard blijven we in de tussentijd in gesprek met de stad, met de Armoedecoalitie en wachten we ook graag de opbrengsten af uit de raadsinformatiebijeenkomst Bestaanszekerheid op 6 december. Eind dit jaar komen we met een uitwerking van het beleid voor 2023 bij uw raad terug.

Gebruik kledingpas

Er zijn inmiddels 5200 aanvragen voor de kledingpas binnengekomen bij Stichting Leergeld. Een overweldigend aantal. Op de kledingpas staat een bedrag van 150 euro dat besteed kan worden bij de aangesloten winkels. De pas en systematiek zijn niet van Stichting Leergeld zelf, maar van Participas. Met de kledingpas kunnen ouders warme winterkleden kopen voor hun kinderen. De kledingpas is beschikbaar voor inwoners met kinderen en een inkomen tot 150%, op deze manier willen we ook inwoners met lage middeninkomens ondersteunen.

Op dit moment werkt Stichting Leergeld heel hard om alle aanvragen af te handelen, zodat de pas voor 11 november, Sint-Maarten (Utrechtse beschermheilige die mantel deelde met een bedelaar) bij iedereen op de mat ligt. Nu de stichting zoveel inwoners bereikt die in het verleden niet tot de doelgroep behoorden, is het een mooie bijkomstigheid dat zij deze Utrechtse nu ook op andere ondersteunende regelingen kan wijzen, zoals de energietoelag.

Het aanvraagformulier voor de kledingpas blijft via de website van Stichting Leergeld open staan tot eind 2022. Ondertussen is de stichting ook nog bezig met crowdfunding om de kledingpas deels van te financieren. Nu het aantal passen zoveel meer is dan de al door de gemeente gefinancierde 2000 passen, zijn we in overleg met Stichting Leergeld over een nieuwe, aanvullende subsidie. We berichten u hierover in de volgende raadsbrief in december.

Automatisch verstrekken individuele inkomenstoelage

Een van de [crisismaatregelen](#) die we hebben genomen is het automatisch verstrekken van de Individuele Inkomenstoelage (IIT). Deze jaarlijkse toeslag is bestemd voor huishoudens die drie jaar of langer een laag inkomen of een bijstandsuitkering hebben. Van deze groep inwoners weten we aan de hand van hun bijstandsuitkering hoe lang hun inkomen al laag is en vanaf wanneer hun recht op IIT ingaat. Inmiddels hebben ruim 400 huishoudens automatisch IIT ontvangen. Vanaf nu wordt de IIT altijd automatisch verstrekt aan nieuwe huishoudens met een uitkering die drie jaar of langer een bijstandsuitkering hebben.

Bijzondere bijstand

Tijdens de Raadsvergadering d.d. 13 oktober werd de vraag gesteld waarom de grens van 200% van het wettelijk sociaal minimum wordt gehanteerd bij de verstrekking van individuele bijzondere bijstand. Inwoners komen in aanmerking voor individuele bijzondere bijstand als zij voor onverwachte, noodzakelijke kosten komen te staan, waarvoor zij logischerwijs niet hebben kunnen reserveren. Daarmee fungeert de bijzondere bijstand als een laatste vangnet. Bij de toekenning wordt rekening gehouden met verschillende aspecten, zoals onder andere de hoogte van het inkomen. Hoe meer inkomen, hoe meer draagkracht en hoe lager de vergoeding voor bijzondere bijstand². Vanaf een inkomen van 200% WSM wordt een inwoner geacht zelf voldoende draagkracht te hebben om onverwachte uitgaven op te vangen. Door een inkomensgrens van 200% te hanteren kunnen we een grote groep middeninkomens ook bedienen en helpen we deze bij onverwachte situaties. Daarbij gaan we er wel vanuit dat inwoners, afhankelijk van de hoogte van het inkomen, zelf ook een (groot) gedeelte kunnen dragen. Op deze manier kunnen we een grote groep inwoners helpen.

Motie Zorg voor onze studenten

Tijdens de raadsvergadering d.d. 13 oktober is er een [motie](#) ingediend waarin werd opgeroepen om steviger in te zetten op de communicatie naar studenten en inzichtelijk te maken hoeveel studenten in aanmerking komen voor bijzondere bijstand. Er is gevraagd om deze zaken dit kwartaal op te zetten en aan u terug te koppelen. Studenten met een energiecontract op naam van 21 jaar en ouder kunnen in aanmerking komen voor individuele bijzondere bijstand. Of zij in aanmerking komen hangt af van de hoogte van hun inkomen uit een bijbaan, de leencapaciteit bij DUO en hoogte van de energierekening en ook moeten zij inwoners van de gemeente Utrecht zijn. We sluiten hiermee aan bij de richtlijnen van het Rijk. Wij weten niet hoeveel studenten van 21 jaar en ouder een eigen energiecontract hebben, en daarom kunnen we niet aangeven hoeveel studenten eventueel in aanmerking komen voor bijzondere bijstand. Wel willen we studenten gericht bereiken zodat de bekendheid over deze regeling vergroot wordt. Studenten met geldzorgen moeten goed geholpen worden. We kunnen bijvoorbeeld helpen met schuldhulpverlening. Zij kunnen daarvoor terecht bij de buurtteams, op diverse locaties van het ROC in Utrecht en MBO Utrecht is het buurtteam op school aanwezig. Voor hulp met schulden kunnen studenten direct contact opnemen met de gemeente. Er is een speciaal jongerenteam binnen de gemeente voor schuldhulp aan jongeren, hier besteden we ook extra aandacht aan in onze

---

² Zie artikel 12 lid 6 Richtlijn Bijzondere Bijstand Utrecht

- 5% van de draagkrachtruimte bij een inkomen tot en met 110% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm;
- 30% bij een inkomen groter dan 110%, maar kleiner dan of gelijk aan 200% van de toepassing zijnde bijstandsnorm;
- 100% bij een inkomen groter dan 200% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm

Burgemeester en wethouders

Datum 9 november 2022
Ons kenmerk 10622615

communicatie. En voor geldzorgen kunnen studenten ook terecht bij De Geldzaak, op 7 locaties door heel Utrecht. De Geldzaak is een initiatief van U-centraal, zoals u ook in uw oproep heeft gevraagd. De Geldzaak heeft aangegeven graag met studentenorganisaties te gaan samenwerken, om hun bekendheid onder studenten te vergroten.

Op de website van de gemeente, bij de pagina over de energievergoeding, is een apart tekstblok inclusief [link](#) opgenomen voor jongeren met geldzorgen en waar zij terecht kunnen. De genoemde organisaties geven hulp en zijn ook toegang tot verdere hulp. Zij kunnen studenten indien nodig ook verder verwijzen, bijvoorbeeld naar het jongerenteam van de gemeente. Daarnaast hebben ze kennis van de Utrechtse fondsen en hebben zicht op andere relevantie organisaties die van nut kunnen zijn, afhankelijk van de situatie waarin de student verkeerd. Daarnaast staat de link naar de website 'berekenuwrecht' ook op www.utrecht.nl/rondkomen (dat is ook de landingspagina van onze communicatiecampagne) en is 'berekenuwrecht' ook weer afgestemd op de situatie van Utrechtse studenten.

Tot slot blijven we bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid regelmatig aandacht vragen voor een betere compensatieregeling voor studenten. We monitoren de knelpunten rondom de situatie met studenten. In elk overleg dat we hebben met het ministerie kaarten we dit onderwerp aan.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,